

PRACA METODĄ PROJEKTÓW TO SKARBNICA POMYSŁÓW

Maria Tłomak Staniszevska, Ewelina Radoń - dyplomowane nauczycielki
wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Miejskim Nr 4 w Mielcu

Jesteśmy nauczycielkami z długim stażem i pracujemy w Przedszkolu Miejskim nr 4 w Mielcu. Budynek przedszkola znajduje się w cichym zakątku, w otoczeniu bloków ulic Spółdzielczej i Kusocińskiego. W naszej placówce z powodzeniem realizujemy zajęcia metodą projektu już od paru lat. Chcemy się pochwalić, że pionierskim projektem był temat: „Tajemnice jabłka” i od niego wszystko się zaczęło, a pomysły nowych tematów posypały się jakby ktoś otworzył czarodziejski worek. Bardzo lubimy pracować w oparciu o tą metodę, opracowane do tej pory projekty modyfikujemy, uatrakcyjniamy. Trzeba powiedzieć, że dobry pomysł, fajny temat to najważniejsza sprawa. Potem tylko wszystko trzeba dopracować, dograć i gotowe!

Do tej pory na zajęciach edukacyjnych zrealizowaliśmy następujące tematy metodą projektu:

- ✓ „ Tropiąc Wiosnę, przygotowujemy się do Świąt Wielkanocnych”.
- ✓ **„Przedszkolna Akademia Zdrowia – czyli zdrowy styl życia umacnia nasze zdrowie”, w ramach współpracy ze Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Mielcu.**
- ✓ „Moja miejscowość – moje kochane miasto Mielec”.
- ✓ „Jestem przyjacielem przyrody- muszę o nią dbać”.
- ✓ „Co wiemy o wodzie? ” z wykorzystaniem elementów kampanii edukacyjnej „Mamo, tato wolę wodę”.

- ✓ „Niezwykły czar Świąt Bożego Narodzenia”.
- ✓ „Fascynujący świat dinozaurów”.

Z naszych obserwacji wynika, że dzieci bardzo chętnie uczestniczą w projektach edukacyjnych, podobają się im i są dla nich źródłem wielu nowych doznań zarówno estetycznych, poznawczych, jak i emocjonalnych. Oczywiście dużo zależy od nauczyciela - jego pomysłów, kreatywności. Dzieci z natury są ciekawskie, spontaniczne a dzięki wsparciu ze strony nauczyciela nabiorą wiary we własne siły, są bardziej aktywne i zaangażowane. Uczą się także wzajemnej współpracy i współdziałania z rówieśnikami, są badaczami, obserwatorami.

Poniżej przedstawiamy propozycję tematu kompleksowego z wykorzystaniem metody projektu.

Projekt Edukacyjny:

Temat: „Kraina Książki jest dobrym lekarstwem na smutne listopadowe dni”.

ETAP I

1. **Wybór tematu** zależy od zainteresowań dzieci, należy pomóc dzieciom, zainspirować je poprzez np. rozmowę, doposażenie kącika bajek lub prezentując różnorodne, ciekawie wydane książki dla dzieci.
2. **Wspólnie z dziećmi tworzymy siatkę pytań** - Nauczycielka zapisuje wszystkie pytania zadawane przez dzieci:

Jak powstaje książka? Kto pisze książki? Co się dzieje w drukarni? Kto wymyślił książkę? Skąd się biorą książki w bibliotece? Kto układa książki na półkach? Kto wybiera książki do biblioteki? Skąd się biorą książki w księgarni? Jakie są książki? Czym różnią się książki? Czy wszyscy czytają książki? Jak powstaje papier? Ile książek mamy w przedszkolu, domu? Kto kupuje książki do przedszkola?

3. Zapisywanie lub nagrywanie wypowiedzi dzieci dotyczące ich osobistych spostrzeżeń, doświadczeń, przygód z książkami.
4. **Stawianie hipotez badawczych** - próby odpowiedzi na postawione przez dzieci pytania.
5. **Tworzenie kolekcji** - gromadzenie w sali różnego rodzaju książek, albumów, encyklopedii, poradników, książek popularnonaukowych, słowników, książek dla najmłodszych, książek plastikowych, książek z puzzlami. Segregowanie książek, tworzenie kolekcji według ustalonych wspólnie kryteriów (np. wielkości, grubości, tematyki książek).

ETAP II

1. Ustalenie z dziećmi, jak i gdzie można zweryfikować postawione pytania i hipotezy. Kto może pomóc w uzyskaniu odpowiedzi? Nauczycielka wyjaśnia dzieciom, że ludzie się na tym znający to tzw. eksperci. Dzieci z pomocą nauczyciela proponują osoby, które mogą zostać ekspertami i odpowiedzieć na postawione pytania.

Sugerują, aby np. wybrać panią bibliotekarkę, księgarza, znajomego, który pracuje w drukarni.

2. **Wspólnie z wychowankami planowanie wycieczek** celem zebrania ciekawych informacji dotyczących projektu - między innymi do biblioteki, do księgarni. Zapisywanie pytań, które dzieci chcą skierować do ekspertów np.
  - ✓ **do pani bibliotekarki:** *Kto układa książki na półkach? Kto wybiera książki do biblioteki? Kto wymyślił książkę? Jak powstaje książka?;*
  - ✓ **do księgarza:** *Skąd się biorą książki w księgarni? Jakie są ceny książek? Kto wybiera książki do księgarni? Czy ludzie kupują dużo książek?*

3. **Aktywność badawcza** dzieci z wykorzystaniem: lupy, miarki krawieckiej, sznurówki, ołówka, patyczka, prostej wagi wykonanej z wieszaka. Uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

Czy wszystkie książki mają taki sam kształt, ciężar, wielkość? Czy wszystkie mają ilustracje? Czy wszystkie książki zrobione są z papieru? Czy jeśli książki są zrobione z papieru, to jest on taki sam we wszystkich książkach? Czy się różni?

Czy wszystkie książki ważą tyle samo?

  - Szacowanie i sprawdzanie na wadze, która książka jest cięższa, a która lżejsza.
  - Porównywanie kształtów, kolorów, wielkości książek, materiału, z którego zostały wykonane.
  - Oglądanie prezentacji multimedialnej „Co wiemy o książkach?” na temat etapów powstawania książki i produkowania papieru.

4. **Tworzenie ankiet** celem usystematyzowania oraz zwiększenia wiedzy na temat książek - przeprowadzenie wywiadów z dziećmi z sąsiedniej grupy, pracownikami przedszkola, domownikami. Uzyskanie odpowiedzi na pytania:
- *Czy lubisz czytać książki?*
  - *Jakie książki lubisz czytać najbardziej?*
  - *Ile książek masz w domu?*
  - *Czy szanujesz książki?*
5. **Wizyta u eksperta** – dzieci na wycieczce w drukarni, ustalenie pytań do eksperta, pracownika drukarni: *Co się robi w drukarni? Jakie maszyny znajdują się w drukarni i do czego służą? Kto pracuje w drukarni?*. Wzbogacenie słownika dzieci o nowe wyrazy poznanie pojęć: pisarz, poeta, ilustrator, autor, drukarz, tom, księgozbiór.
6. **Zajęcia i zabawy związane z tematem realizowanego projektu.**
- *„Zaczarowany autobus mknie po ulubionych bajkowych krainach”* w rytm piosenki „Koła autobusu kręcą się”. Podział tygodnia na 5 krain:
    - 1) *„ Kraina Jasia i Małgosi” – troska o rodzinę jest najważniejsza!*
  - ✓ *„ Bajka edukacyjna – Jaś i Małgosia”- dziecko w roli aktora* - zabawy teatralne, pantomimiczne, scenki dramatyczne wykorzystanie potrzebnych rekwizytów z kącika teatralnego, stwarzanie warunków do nieskrepowanych zabaw teatralnych, kreowanie aktywności słownej i ekspresji ruchowej.
  - ✓ *„Prawda czy fałsz?”* – zgadywanka nawiązująca do bajki „Jaś i Małgosia”, uważne słuchanie zdań jakie czyta

nauczycielka. Dziecko reaguje brawami na zdanie prawdziwe i gestem złapania się za głowę i zdziwionej miny, gdy usłyszą zdanie nieprawdziwe. Propozycje zdań:

- Dziewczynka z bajki miała na imię Zosia.
- Brat Małgosi - to Baltazar.
- Dzieci zabłądziły w lesie.
- Jasia zjadł wilk.
- Dzieci znalazły w lesie dom Baby Jagi.
- Baba Jaga dała dzieciom swoje skarby i odwiozła je samochodem do rodziców.
- Dom Baby Jagi był cały ze słodyczy.
- Jaś i Małgosia zamknęli Babę Jagę w piecu.
- Dzieci nigdy nie wróciły do domu.

✓ Rozwiązywanie i układanie przez dzieci zagadek słownych o ulubionych bohaterach literackich (rozwiązaniem zagadki mogą być obrazki z danej bajki).

✓ **„Podróż”: zabawa pantomimiczna według metody Kniessów.**

Jaś i Małgosia, żeby zobaczyć chatkę z pierników musieli przemierzyć bardzo długą, trudną drogę. Dzięki magicznemu eliksirowi my też możemy zamienić się w bohaterów tej bajki. Czeka nas ciężka wyprawa np.

- przedzieranie się przez krzaki;
- podnoszenie ciężkich kamieni;
- przeskoki przez kałuże;
- przechodzenie przez kłujące kamyki;
- przejście przez niski tunel (w stronę ilustracji).

Zabawie towarzyszy muzyka odtwarzana z magnetofonu.

2) **„Kraina Czerwonego Kapturka” - pamiętajmy o naszym bezpieczeństwie.**

- ✓ **„Moja droga do babci”- Czerwony Kapturek** opowiada dzieciom bajkę w pierwszej osobie liczby pojedynczej z jednoczesnym układaniem na planszy drogi do babci z wykorzystaniem gotowych rekwizytów (drzew, kwiatów, ptaków, sylwetek, domku itp. Uświadomienie dzieciom o niebezpieczeństwach jakie im zagrażają, gdy nie słuchają ostrzeżeń mamy (rozmowy z nieznajomymi), utrwalenie ważnych numerów telefonów.
- ✓ **Konstruowanie gier matematycznych** w oparciu o scenariusze zajęć E. Gruszczyk Kolczyńskiej i E. Zielińskiej: gra ściganka „Kto pierwszy dotrze do domku babci - Czerwony Kapturek czy wilk?”) z wykorzystaniem odręcznie rysowanych plansz i kostek do gry.
- ✓ Wypowiedzi dzieci na temat - „Co by było, gdyby na świecie nie było bajek”.
- ✓ Tworzenie listy ulubionych książek, uzasadnianie swojego wyboru.

3) **„Kraina Pinokio” - lepiej mówić prawdę!**

- ✓ **„Pinokio”-** zaproszenie do obejrzenia teatrzyku pudełkowego, poszukiwanie odpowiedzi na pytanie dlaczego dzieci kłamią? oraz Czy kłamstwo ma krótkie nóżki? Wymyślanie innego zakończenia tej bajki, bogacenie słownika, rozwijanie aktywności twórczej.
- ✓ Porównywanie różnych wydań tej samej książki , np. „Kot w butach”, „Kopciuszek”, „Pinokio”, „Złotowłosa i niedźwiadki”, „Calineczka” itp.;
- ✓ Rozpoznawanie na podstawie ilustracji, rekwizytów jaki może być tytuł bajeczki.

4) **„Zapraszamy do Krainy Krasnoludków” - wartości w życiu są ważne!**

- ✓ **„Opowiadamy bajkę dobrych krasnalach”** - zabawy w kręgu, każde dziecko ma szansę dopowiedzenia swoich pomysłów. Podkreślenie ich roli w bajkach. Ocenianie postępowania krasnoludków: są dobre, mają dobre serca, pomocne, pracowite, mądre.
- ✓ **„Krasnoludki to nasi przyjaciele ”** - tworzenie plakatu do wybranego przez dzieci drogą losowania tekstu literackiego „Królewna Śnieżka i siedem krasnoludków”, eksponowanie swoich spostrzeżeń i odczuć w pracy plastycznej.
- ✓ **Kodowanie na macie** – wykorzystanie liczmanów kolorowych krasnali.
Układanie ich np. na odpowiednim kolorze chusty gdy muzyka przestanie grać; układanie odpowiedniej liczby krasnali na odpowiednim kolorze; wkładanie odpowiedniej liczby krasnali pod chustę, układanie odpowiedniej ilości krasnali obok kartonika z cyfrą na chuście; odszukiwanie krasnali np. o jednakowym kolorze kubraka ukrytych w sali w różnych miejscach i układanie na odpowiednim kolorze maty , na odpowiednim kartoniku z cyfrą.

5) **„ Kraina Kopciuszka”- warto być dobrym!**

- ✓ **„ Wywiad z bohaterami literackimi”** - układanie pytań do bohaterów literackich np.: „Kopciuszka”, „Słonia Trąbalskiego”, „Kota w butach”, „Czarownicy”, „O rybaku i złotej rybce”. Dziecko występuje w roli dziennikarza zadaje pytania z wykorzystaniem mikrofonu dzieciom przebranych za te postacie. Rozmowy dzieci z bohaterami bajek za pomocą telefonu wykonanego

z dwóch kubeczków połączonych sznurkiem. Rozwijanie mowy dialogowej.

- ✓ **Burza mózgow** – zbieranie wypowiedzi na temat : *Dlaczego ludzie czytają książki?*
- ✓ „ **Nowoczesna wersja Kopciuszka**”- przygotowanie z dziećmi przedstawienia, pomoc rodziców oraz pracowników przedszkola (przygotowanie dekoracji).

7. Inne propozycje działań w trakcie realizacji zajęć metodą projektu:

- „ **Niespodzianka czyli Dzień Cudaka w grupie starszaków**”- zabawy kreatywne. Dzieci we współpracy z rodzicami przynoszą różne fantastyczne, śmieszne przebrania bajkowych postaci. Zabawa rozpoczyna się w grupie – dzieci przedstawiają się kolejno i mówią z jakiej bajki przybyły. Następnie każde dziecko maszeruje środkiem sali w rytm muzyki i prezentuje swój strój. Potem dzieci otrzymują duże arkusze papieru i malują na nich swojego kolegą w najzabawniejszym stroju. Gotowe portrety zostaną wywieszane w punkcie kulminacyjnym tego projektu. W kolejnej części zajęcia - kolorowy korowód rozpoczyna odwiedziny we wszystkich grupach, jest to niespodzianka dla innych grup zapraszając do wspólnych zabaw swoich kolegów. Odwiedza również oczywiście panią dyrektor, panią intendentkę oraz panie w kuchni.. Oczywiście przyszła pora pamiątkowe, zabawne zdjęcia. A na zakończenie w grupie starszaków dyskoteka, wspaniała zabawa w rytm znanych i lubianych utworów.
- „**Najpiękniejsza rymowanka**” - zorganizowanie konkursu na najpiękniejszą rymowankę o książkach wśród rodziców i dzieci.

- **„Książki czytamy, bo je kochamy”**- tydzień z bajkami, zapraszanie do przedszkola rodziców, babć, partnerów przedszkola , czytanie dzieciom bajeczek w ramach udziału w kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”.
- **„Książki u doktora”** – słuchanie wiersza „Skarga książki” Huszczy, sklejanie i reperowanie zniszczonych książek, zaproszenie do pracy chętnych rodziców. Wdrażanie do dbania o książki jako źródła wiedzy.
- Zachęcenie dzieci do wypożyczania bajek w **„Przedszkolnym Klubie Wędrującej Książki”**, zapoznanie z regulaminem korzystania, zwrócenie uwagi na szanowanie pożyczonych bajeczek.

ETAP III

1. Podsumowanie zdobytych wiadomości (odpowiedzi na postawione wcześniej pytania) na temat książki, zebranie informacji na plakatach.
2. **Zaplanowanie punktu kulminacyjnego - prezentacji projektu.** Wybór zagadnień, ułożenie programu prezentacji, zgłaszanie się przez dzieci do prowadzenia poszczególnych etapów prezentacji.
3. **Punkt kulminacyjny** – prezentacja projektu z udziałem rodziców.
  - Wyeksponowanie w przedszkolu na holu górnym zebranej dokumentacji projektu: kolekcji książek, hipotez badawczych, odpowiedzi na postawione przez dzieci pytania, wyników ankiet, sprawozdań z wycieczki, historyjek obrazkowych, zdjęć, modeli książek wykonanych przez dzieci, zorganizowanie stanowisk do prezentacji dokumentacji. Oglądanie przez rodziców kolekcji książek.

- **„Kopciuszek”** prezentacja bajki w nowoczesnym wydaniu przez dzieci z koła teatralno - tanecznego „Figielek”, działającego w przedszkolu.
- **„Z jakiej bajki jestem?”** moda bajkowa (dziecko przebrane z rodzicem), prezentacja stroju, przejście po „czerwonym dywanie” w rytm muzyki.
- Ułożenie listy ulubionych tekstów literackich zapamiętanych przez rodziców z ich dzieciństwa. Rodzice zapisują tytuły utworów na samoprzylepnych karteczkach i przyklejają na dużym arkuszu papieru z napisem „Moja ulubiona książka z dzieciństwa”. Nauczycielka lub chętny rodzic odczytuje tytuł książek.

Wręczenie dzieciom niespodzianek - książeczek kolorowanek na pamiątkę spotkania podsumowującego realizowany projekt edukacyjny oraz medali z bajkowymi postaciami wylosowanymi przez dzieci.